5-3 Nem komplikált csont-ízületi-szalagrendszeri műtétek utáni állapotokban szükséges rehabilitáció TEP, hernia, discopathia, gerinccsatorna szűkület miatti műtét, stabilizáló gerincműtét, vertebroplastica ellátási programja

I szint 2200 szakmakód

Az ízületi struktúrák valamennyi elemének fokozatos progresszív károsodása, fájdalom, funkcióvesztés miatt szükséges műtét utáni rehabilitáció. A műtét előtt tartósan fennálló fájdalom, ízületi mozgás beszűkülés, izomerő csökkenés miatt kialakult funkcionális károsodás helyreállítása műtét után. A rehabilitáció célja az ízületi mozgáspálya növelése, izomerő növelése, ezáltal az önellátás, a járás, a cselekvőképesség és a társadalmi részvétel javítása, visszaállítása.

1. A páciensek állapotának jellemzése

1.1. Betegség / rendellenesség és a kialakult károsodás / funkciózavar / fogyatékosság leírása

Lásd a NEAK honlapján közzétett kitöltési útmutatót, illetve törzseket, továbbá a 6. pont tartalmazza a szakmai ajánlást.

1.2. Állapot-súlyosság: A rehabilitációra kerülő személyek állapot-súlyossága a program kezdetén limitek megadásával: súlyos, **közepesen súlyos, enyhe.**

1.3. Humánerőforrás szükséglet

1.3.1. Ápolói szükséglet: általános jellegű, **Közepes/kicsi.**

1.3.2. Speciális szakdolgozó szükséglet alapcsomag: gyógytornász, fizikoterápiás szakasszisztens, ergoterapeuta, heti 1-2 napon pszichológus, hydroterápiát is végző fizikoterápiás asszisztens, gyógymasszőr, dietetikus, szociális munkatárs, hetente 1 nap ortopéd műszerész.

1.4. Fogyóanyag szükséglet

1.4.1. Napi átlagos gyógyszer szükséglet közepes.

Alapbetegség(ek) miatt szükséges típusos gyógyszerek: direkt fájdalomcsillapítók: WHO 1 lépcső: szalicilsav és származékai, pyrasolonok, anilidek (paracetamol), nem-szeroid gyulladáscsökkentők, WHO 2. lépcső: enyhe opioidok, WHO 3. lépcső: erős hatású opioidok: fentanyl tapasz. Chondroprotectív szerek (glucosamin sulfat, chondroitin sulfat, hyaluronsav), izomrelaxansok.

A gyakori kísérőbetegségek miatti gyógyszeres terápia (hypertónia, diabetes, COPD, kardiovaszkuláris betegségek, GERD, OP).

Rehabilitáció során szükséges gyógyszerek: fájdalomcsillapítók (WHO 1-3 lépcső), lokálisan gyógyszeres pakolások, izomrelaxansok, protonpumpa gátlók, lokális steroidok és localanesthetikumok, antithrombotikus terápia (LMWH).

1.4.2. Napi átlagos kötszer- egyéb orvosi és orvostechnikai anyag szükséglet: közepes

Alapbetegség(ek) miatt gyakran szükséges anyagok: ortézisek, mobilitást, önellátást segítő segédeszközök.

Műtétek utáni állapot miatt **kötszerek, felületes dezinficiálók, steril műszerek** (anatómiás csipesz, olló, rugalmas pólya).

Rehabilitáció során szükséges anyagok: fizioterápia során használt anyagok, gyógytorna alapvető eszközei, hydro- / balneoterápiához szükséges anyagok.

1.4.3. Napi átlagos diagnosztikai anyag (fogyóeszköz) szükséglet kicsi

Alapbetegség(ek) miatt szükséges diagnosztikai anyagok: RTG. felvétel, ízületi UH.

Rehabilitáció alatt szükséges diagnosztikai anyagok: labor, RTG. felvétel, ízületi UH, EKG, vérnyomásmérő, vércukorszintmérő.

2. Betegutak leírása

2.1. Hogyan kerül a páciens rehabilitációra? (jellemző beteg utak leírása valószínűségi sorrendben)

1. Aktív osztályokról (ortopéd – traumatológiai, sebészeti, idegsebészeti, neurológiai osztály) → rehabilitációs osztály

2. Szakrendelések, szakambulanciák javaslata alapján (előjegyzés) → rehabilitációs osztály

3. Saját osztály járóbeteg szakambulanciája →NK / rehabilitációs osztály

2.2. Mi a jellemzője az adott betegcsoportnak a rehabilitációs ellátás időzítésére vonatkozóan?

Elsőbbségi felvétel 6 hónapon belül.

3. A rehabilitációs ellátó helyre vonatkozó kívánalmak leírása

Alapcsomag, ami adottságok függvényében egészíthető ki, de minden ide sorolt betegnek előnyt jelent, ha hydro- ill. balneoterápia is rendelkezésre áll

3.1. Fekvőbeteg ellátás, járóbeteg ellátás, nappali ellátás.

Alapcsomag, I szint (FB), I és II. szint (JB) a lakóhely közelsége szerint kell dönteni.

Az ellátás helyszíne annak függvénye, hogy a beteg állapota milyen súlyosságú. **Súlyos esetben a FB ellátás** ajánlott, **kp és enyhe esetekben a JB ellátás** elsősorban, **NK**

ellátás minden súlyossági csoportban megfelelő. A súlyosságon kívül a beteg kültérben történő önálló járásképessége és a tömegközlekedési eszközök használati képessége (d470) a döntő. Szállítási szolgálat igénybe vétele indokolt a NK vagy JB eléréséhez (d470 3-as vagy 4-es), ha nem áll rendelkezésre szállítás napi szinten, akkor FB ellátás javasolt. **Tartama: 21-28 nap (FB), 10-15 alkalom (JB), 2-3 hét (NK).**

Folytatólagos ambuláns ellátásban (kontrollok, döntés a további rehabilitációs szükségletről) milyen programokra lehet szükség a szokványos ellenőrzésen túl funkcióromlás esetén: egyéb REP-ek: 3-1, 4-1, 9-2, 10-2.

4. **A rehabilitációs terápiás program kötelezően elvégzendő és dokumentálandó elemei az adott betegcsoportban** a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint

5. **A rehabilitáció eredményességének értékelése**

5.1. Változást jellemző teszteredmények:

- **FNO,**
- **FIM motoros funkciók és FIM összes (kötelező), valamint**
- **további tesztek a funkciózavar függvényében a NEAK honlapján közzétett szabályozás szerint:** Barthel-index, HAQ, Qswestry, TUG, VAS, ROM, 10-méteres járásteszt, WOMAC. Gyermekek esetében célskála alkalmazása javasolt.

5.2. Kimeneti jellemzők: Ízületek mozgáshatárainak bővülése, általános kondíció javulás, állapot romlás elkerülése, önellátás visszaállítása, ill. javulása, segédeszköz használat elsajátítása. Munkaképes korosztálynál a foglalkoztatás ismeretében szükség lehet foglalkozási rehabilitáció irányításra (NRSZH, munkaügyi hivatallal kapcsolat felvétel). Szociális szükséglet: idős, segítségre szorulóknál házi szociális szolgálattal kapcsolat felvétel, sz.e. szociális otthoni elhelyezés elindítása, egyéb szociális lehetőségekről tájékoztatás.

6. **Szakmai ajánlás**

6.1. BNO1

M1220	Villonodularis synovitis (pigmentált)
M1500	Elsődleges, általánosult (osteo-)arthrosis
M1530	Másodlagos többizületi arthrosis
M1540	Erosiv osteoarthrosis
M1580	Egyéb polyarthrosis
M1590	Polyarthrosis, k.m.n.
M1600	Elsődleges coxarthrosis, kétoldali
M1610	Egyéb elsődleges coxarthrosis
M1620	Kétoldali, dysplasia okozta coxarthrosis
M1630	Egyéb dysplasiás coxarthrosis
M1640	Kétoldali, posttraumás coxarthrosis
M1650	Egyéb posttraumás coxarthrosis
M1660	Egyéb másodlagos coxarthrosis, kétoldali
M1670	Egyéb másodlagos coxarthrosis

M1690	Coxarthrosis, k.m.n.
M1700	Elsődleges térdizületi arthrosis, kétoldali
M1710	Egyéb elsődleges térdizületi arthrosis
M1720	Kétoldali, posttraumás térdizületi arthrosis
M1730	Egyéb posttraumás gonarthrosis
M1740	Egyéb másodlagos térdizületi arthrosis, kétoldali
M1750	Egyéb másodlagos térdizületi arthrosis
M1790	Térdizületi arthrosis, k.m.n.
M1900	Egyéb elsődleges arthrosis
M1910	Egyéb izületek posttraumás arthrosisa
M1920	Egyéb másodlagos arthrosis
M1980	Egyéb, meghatározott arthrosis
M1990	Arthrosis, k.m.n.
M2100	Valgus deformitás, m.n.o.
M2110	Varus deformitás, m.n.o.
M2180	A végtagok egyéb, meghatározott szerzett deformitásai
M2190	Szerzett végtag deformitás, k.m.n.
M2330	Egyéb meniscus elváltozások
M2340	Szabad test a térdizületben
M2350	A térdizület krónikus instabilitása
M2440	Az izület visszatérő dislocatiója és subluxatiója
M4000	Tartási kyphosis
M4010	Egyéb másodlagos kyphosis
M4020	Egyéb és nem meghatározott kyphosis
M4030	Lapos-hát syndroma
M4040	Egyéb lordosis
M4050	Lordosis, k.m.n.
M4100	Kisgyermekkori idiopathiás gerincferdülés
M4110	Fiatalkori idiopathiás gerincferdülés
M4120	Egyéb idiopathiás scoliosis
M4130	Mellkasi eredetű gerincferdülés
M4140	Ideg-izom-eredetű scoliosis
M4150	Egyéb másodlagos scoliosisok
M4180	A scoliosis egyéb formái
M4190	Scoliosis, k.m.n.
M4300	Spondylolysis
M4310	Spondylolisthesis
M4800	Gerinccsatorna szűkület
M4850	Csigolya összeroppanás, m.n.o.
M5000+	Nyaki porckorong rendellenesség myelopathiával (G99.2*)
M5010	Nyaki porckorong rendellenesség radiculopathiával
M5020	Egyéb nyaki porckorong dislocatio
M5030	Egyéb, nyaki porckorong degeneratio
M5080	Egyéb nyaki porckorong rendellenességek
M5090	Nyaki porckorong rendellenesség, k.m.n.
M5100+	Lumbalis és más intervertebralis discus rendell. myelopathiával

M5110	Lumbalis és más intervertebrális discus rendell. radiculopathiával
M5120	Egyéb meghatározott intervertebrális discus dislocatio
M5130	Egyéb meghatározott intervertebrális discus degeneratio
M5140	Schmorl-csomók
M5180	Egyéb meghatározott intervertebrális discus rendellenességek
M5190	Intervertebrális discus rendellenesség, k.m.n.
M6580	Egyéb synovitis és tenosynovitis
M6590	Synovitis és tenosynovitis, k.m.n.
M7500	A váll adhaesiv capsulitise
M7510	Rotator köpeny syndroma
M7520	Biceps tendinitis
M7530	A váll calcificaló tendinitise
M7540	A váll izület ütődéses syndromája
M7550	Váll-bursitis
M7580	Egyéb vállelváltozások
M7590	Vállelváltozás, k.m.n.
M8000	Postmenopausalis osteoporosis pathologiás töréssel
M8010	Petefészek eltávolítás utáni osteoporosis pathologiás töréssel
M8020	Inaktivitási osteoporosis pathologiás töréssel
M8030	Sebészeti beavatkozás ut. malabsorptiós osteoporosis pathol. töréssel
M8040	Gyógyszer-indukálta osteoporosis pathologiás töréssel
M8050	Idiopathiás osteoporosis pathologiás töréssel
M8080	Egyéb osteoporosis pathologiás töréssel
M8090	Nem meghatározott osteoporosis pathologiás töréssel, k.m.n.
M8091	Krónikus májbetegség talaján kialakult osteoporosis, pathologiás töréssel
M8795	Csontelhalás, k.m.n. medence és tompor
M9610	Postlaminectomiás syndroma, k.m.n.

6.2. BNO3

M2420	Szalag-rendellenesség
M2450	Ízületi contractura
M2460	Ízületi ankylosis
M2480	Egyéb meghatározott izületi működési zavarok, m.n.o.
M2520	Lötyögő izület
M2530	Az izület egyéb instabilitása
M2550	Ízületi fájdalom
M2560	Ízületi merevség, m.n.o.
M2580	Egyéb, meghatározott izületi rendellenességek
M5320	Gerinc instabilitás
M5420	Cervicalgia
M5450	Derékfájás
M5460	Fájdalom háti gerinc területén
M5480	Egyéb hátfájdalom
M5490	Dorsalgia, k.m.n.
M6240	Izomcontractura

M6250	Izomtömeg vesztés és atrophia, m.n.o.
M9680	Egyéb beavatkozás utáni csont izomrendszer rendellenességek
M9690	Beavatkozás utáni csont izomrendszeri rendellenesség, k.m.n.
R2620	Járási nehézség m.n.o.
R2680	Járási és mobilitás egyéb és k.m.n. rendellenessége

6.3. V jelű Z kód

Z9882	Csontizületi szalagműtét utáni egyéb meghatározott állapotok (műtétet követő 6 hónapon belül)

6.4. FNO-k

b280	Fájdalom érzése
b710	Az izületek mobilitási funkciói
b730	Izomerő-funkciók
d410	Az alaptesthelyzet változtatása
d450	Járás
d540	Öltözködés

b134	Alvásfunkciók
b455	A terheléstolerancia funkciói
b715	Az ízületek stabilitási funkciói
b740	Az izom-állóképesség funkciói
b770	Járásminta-funkciók
b780	Izmokhoz és mozgási funkciókhoz kapcsolódó érzetek
d415	A testhelyzet megtartása
d420	Saját test áthelyezése
d430	Tárgyak emelése és hordozása
d470	Szállítóeszköz használata
d530	Toilette-használat
d640	Házimunka végzése